

Díky krajinným prvkům vracíme do české krajiny život

22.8.2024 - Veronika Krejčí, Vojtěch Bílý | Ministerstvo životního prostředí ČR

Zemědělci, samosprávy, neziskovky nebo i jednotlivci mohou získat na podporu tvorby, obnovy a péče o remízky, meze, stromořadí, mokřady či další krajinné prvky příspěvek až ve výši 100 % vynaložených nákladů.

Nový krajinný prvek lze zároveň díky novele Zákona o ochraně půdního fondu vytvořit bez odnímání ze zemědělské půdy a platby odvodů. Zemědělci navíc mohou díky krajinným prvkům snadněji splnit některé podmínky zemědělských dotací.

Krajinné prvky byly vždy důležitou součástí krajiny, pomáhají v boji s vodní a větrnou erozí, zadržují vodu v krajině, zvyšují její odolnost a kvalitu, poskytují zastínění, zlepšují biodiverzitu a napomáhají adaptaci na změnu klimatu. Ministerstva životního prostředí a zemědělství proto spolupracují na jejich podpoře.

„Voda a různorodé krajinné prvky s sebou přinášejí návrat života do přírody. Díky nim se zvyšuje biodiverzita, zároveň snižují eroze a navracejí zpátky do zemědělské krajiny ptáky, opylovače a další živočichy. Zároveň také dochází k intenzivnějšímu vsakování vody do půdy a zachycování znečištění, čímž se zlepšuje kvalita půdy a její úrodnost. Současně se snižují negativní dopady změny klimatu na přírodu a je podporována biodiverzita v krajině. Dochází tak k přirozené regulaci teploty a vlhkosti a podpoře stabilnějšího mikroklimatu a tím se zvyšuje odolnost krajiny vůči extrémním výkyvům počasí. Je tedy velmi důležité opět vracet krajinné prvky do české krajiny. Proto jsme společně s Ministerstvem zemědělství v Zákoně o ochraně půdního fondu zjednodušili administrativu a zrušili platbu za tvorbu krajinných prvků a připravili další finanční podporu na jejich tvorbu a péči,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL) .

Snadnější výsadba krajinných prvků

Novela Zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, která platí od 1. července tohoto roku, usnadnila tvorbu krajinných prvků a nově je považuje za součást zemědělské půdy. Jedná se o tyto krajinné prvky: mez, travnatá údolnice, skupina dřevin, stromořadí, mokřad, skalka, terasa, solitérní dřevina a příkop.

Novela je výsledkem společné snahy MŽP a MZe a odstraňuje administrativní bariéry k obnově a tvorbě krajinných prvků. Nově tak mohou vlastníci zemědělských pozemků či kdokoli jiný po dohodě s vlastníkem pozemku vytvořit krajinný prvek bez odnímání půdy ze zemědělského půdního fondu a nemusí platit odvody.

Podpora tvorby a obnovy krajinných prvků

„Ministerstvo životního prostředí vyčlenilo na podporu výsadby, obnovy i následnou péči o krajinné prvky půl miliardy korun z evropských fondů a z národních programů. Zemědělci tak mohou dostat finanční příspěvek na tvorbu mezí, teras, travnatých údolnic, skupin i solitérních dřevin a stromořadí, příkopů, mokřad a skalek. Chceme, aby si hospodáři, obce i spolky žádali o podporu na tvorbu a péči o krajinné prvky a navraceli je tak zpět do naší krajiny,“ uvedl ministr Hladík.

Podpora a realizace krajinných prvků, které přinášejí ekologickou stabilitu krajiny, jsou tématem dotačních výzev, které vyhlašuje MŽP prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP

ČR) a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR). Tyto výzvy jsou financované například prostřednictvím Zjednodušeného schématu Operačního fondu Životní prostředí administrovaného prostřednictvím AOPK ČR. Výzvy podporují tvorbu, obnovu i následnou tříletou péči o ekologicky významné krajinné prvky. Příjemci dotací mohou být fyzické nebo právnické osoby, obecně prospěšné organizace, územní samosprávné celky, jako jsou obce a kraje, dále také spolky, svazky obcí, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní organizace a státní podniky. Ti všichni si mohou podat žádost o poskytnutí podpory jejíž maximální výše činí 5 milionů korun z AOPK ČR. Na větší projekty nad 5 mil. Kč pak lze žádat o podporu přes SFŽP ČR. Zároveň MŽP poskytuje na malé projekty nejjednodušší způsob podpory i z národního Programu péče o krajinu. Kompletní informace o dotačních programech na péči o přírodu a krajinu jsou k dispozici na www.dotace.nature.cz. Systém podpory a definic krajinných prvků lze nalézt přehledně a jednoduše na www.nature.cz/krajinne-prvky.

Finanční výhody realizace krajinných prvků a péče o ně

Zemědělci, kteří chtějí předcházet dopadům sucha či přívalových srážek a není jim lhostejná budoucnost naší krajiny, mohou využít podporu na péči o krajinné prvky. *„Krajinné prvky zvyšují odolnost krajiny vůči suchu a dalším extrémům, podporují vsakování vody do půdy a zlepšují její kvalitu a úrodnost. Je tedy naším záměrem krajinné prvky podporovat. Každý zemědělec, který realizuje tvorbu krajinných prvků, dostane v rámci ekoplátby ročně finanční podporu ve výši přibližně 9 000 Kč na hektar dle jeho výměry. Zároveň se krajinné prvky započtou do podílu neproduktivních ploch a mohou tak snížit erozní ohroženost pozemků, čímž hospodařící subjekty získají úlevu v podmínkách zemědělských dotací,“* uvedl **ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL)**. O ekoplátku na krajinné prvky si mohou zemědělci požádat do 15. května prostřednictvím Jednotné žádosti na Portálu farmáře: www.szif.cz. Více informací o ekoplátbě a Strategickém plánu Společné zemědělské politiky na www.eagri.cz.

„Výhodou pro zemědělce je také to, že krajinné prvky, zaregistrované podle terminologie evidence půdy LPIS, jakými jsou mez, travnatá údolnice, skupina dřevin, stromořadí, mokřad, skalka a nově také terasa, solitérní dřevina a příkop, jsou osvobozeny od daně z nemovitostí. Vybrané platby zemědělských dotací bude též možné nově čerpat i na takzvané vnější krajinné prvky, například na okraji pole, což bylo dosud možné pouze pro vnitřní krajinné prvky,“ doplnil ministr zemědělství Výborný.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240822_Diky-krajinnym-prvkum-vcime-do-ceske-krajiny-zivot